

okraski mnogih sedanjih kazul krivi. Križ ne spada na mašni plašč niti spredaj, niti zadaj; vsa kazula mora biti narejena iz istega blaga, srednje polje se ne sme razlikovati od ostalega, kakor se to mnogokrat vidi; tista dva trakova, ki gresta preko cele dolžine kazule spredaj in zadaj, sta prvoten okrasek, imata nekako tektonski značaj in se morata razlikovati od obrobnihih trakov. — Sicer bi pa bilo želeti, da se nanovo vpelje stara, zvonasta oblika kazule, ki je dovoljena in v kölnski škofiji n. pr. splošno uvedena, ker je pristnejša, slovesnejša in vsled obilnih gub slikovitejša.

Dr. Dreger je v „Načelih konserviranja“ posebno pobijal restavracijsko tendenco, ki je vladala koncem preteklega stoletja. Tedaj so metali iz gotskih cerkva lepe baročne oltarje in postavljali namesto njih „gotske“, izdelke brez vsake zgodovinske karakteristike, ki so jasno nosili na sebi pečat nepristnosti. Centralna komisija stoji na stališču, da je treba cerkev kolikor mogoče ohraniti v obliki, ki jo ji je dala zgodovina, in če je že treba kaj izpremeniti, naj se izdela moderno, pa splošnemu značaju cerkve primerno. Udeleženci so si ogledali več zgodovinsko zanimivih stavb in obiskali nekaj umetniških ter umetno-obrtnih ateliéjev.

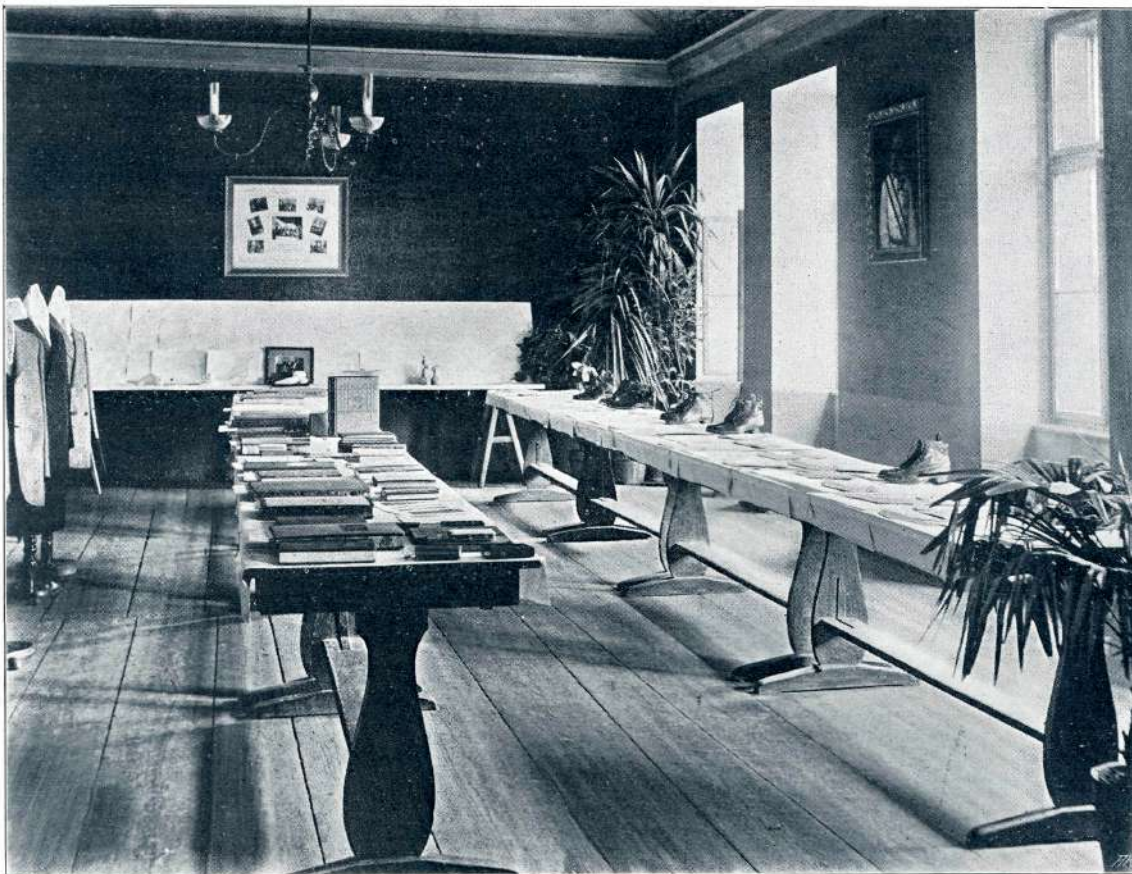
I. C.

Obrtna razstava Katoliškega društva rokodelskih pomočnikov v Ljubljani.

Leta 1905. smo objavili (Dom in Svet, l. 1905, str. 568) sliko obrtne razstave, ki jo je priredilo Katoliško društvo rokodelskih pomočnikov v Ljubljani ob svoji petdesetletnici.

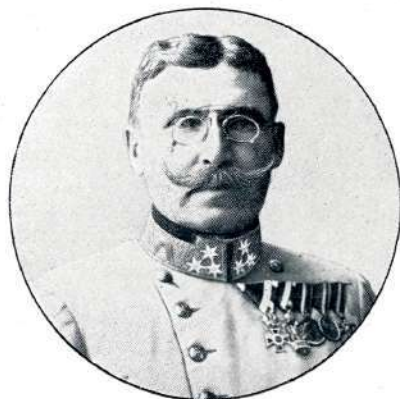
Tudi letos (od 24. septembra do 1. oktobra) je priredilo društvo v Rokodelskem domu skrbno urejeno obrtno razstavo, zavedajoč se, da je treba obrtnikom neprestano kazati pota k izobrazbi in napredku. Dvojna pot je zlasti odprta obrtniku k prepotrebni izobrazbi: potovanje in razstava. Prvega sredstva so se posluževali pomočniki v starih časih. Ko so se mladeniči priučili doma v svoji stroki, so poprijeli za potno palico in odšli po svetu. Obhodili so razna mesta, služili pri raznih mojstrih, poizkušali delo več rok, primerjali izdelke in se tako urili v svoji stroki. Izučeni so se vračali na svoj dom. Tudi dandanašnji je ta pot izobrazbe še odprta, toda tako potrebna pa ni več kot nekdanj. Knjige, učni tečaji, zlasti pa razstave nadomestujejo potovanja. Na razstavi lahko primerjaš, kaj sam znaš, kaj so drugi izumili, kako so napredovali, v čem delo izolikal in trud olajšali. Brez posebnega truda, brez stroškov se tako povzdigne in razširi obzorje, razbistri pogled, hkrati pa raste veselje in pogum do dela. Prav premišljeno je bilo torej, da je tudi letos Katoliško društvo rokodelskih pomočnikov priredilo razstavo, ki je obsegala izdelke, izvršene v štirih strokovnih tečajih, ki jih je društvo priredilo za svoje člane. Za vsakega obrtnika je bila razstava izredno poučna, ker so bili pri posameznih obrtih razstavljene risbe, prirojene izdelki, kakor tudi izvršeni vzorni izdelki. Iz tečaja za obrtno knjigovodstvo (strokovni učitelj Franc Železnik) so bile razstavljene poslovne knjige. Dela, ki so bila izvršena v črevljarskem tečaju (strokovni učitelj Ivan Pobeška) in v krojaškem tečaju (strokovni učitelj Jernej Ložar), odgovarjajo vsem zahtevam modernega napredka v obrti in zaslužiijo, ker so

OBRтна RAZSTAVA KATOLIŠKEGA DRUŠTVA ROKODELSKIH POMOČNIKOV V LJUBLJANI

bila tako primerno prirejena za praktično uporabo, vso pozornost. Dela pa, ki so bila izvršena v knjigoveškem tečajju (strokovni učitelj Ivan Dežman), moramo deloma že prištevati umetni obrti. Naravnost čuditi se moramo, kako velik je napredek v knjigoveški obrti od zadnje razstave l. 1905. do sedaj. Ponosni smemo biti, da je tako krasno napredovala domača slovenska obrt. — Otvoritve razstave so se udeležili deželni predsednik baron Schwarz, obrtni referent deželnega odbora deželni odbornik dr. Zajec, vladni svetnik vitez pl. Laschan, kot zastopnik ljubljanskega mesta, predsednik trgovske in obrtne zbornice, Ivan Knez itd. — S številnim obiskom so dostojanstveniki izrazili priznanje Katoliškemu društvu rokodelskih pomočnikov, ki se trudi s strokovno izobrazbo dvigniti gmotni položaj svojih članov in s tem sploh obrtnega stanu.

—j.

MORIC VITEZ PL. AUFFENBERG
novi avstro-ogrski vojni minister

Naše slike.

Poroke v vladarskih rodbinah se smatrajo ponavadi za nekaj proračunanega in konvencionalnega. Poroko pa, ki se je praznovala prošli mesec v avstrijski cesarski rodbini, je sklenilo srčno nagnjenje dveh mladih ljudi. Nadvojvoda Karol Franc Jožef, sedaj 24 let star, je poklican, da nosi nekoč cesarsko krono, kajti za svojim stricem nadvojvodo Francem Ferdinandom postane on prestolonaslednik, ker otroci slednjega nimajo pravice do prestola. Princezinja Cita Parmska je potomka Bourbonov, ki so pred revolucijo vladali Franciji. Poročil je mladi par papežev majordomus msgr. Bisleti, ki ga je Sveti oče nalašč zato poslal iz Rima. Naša slika (str. 476) nam kaže veseli prizor na dan poroke. Kmalu po poroki sta se novoporočenca oglašila tudi v Gorici. Prišla sta nepoznana h grobovom zadnjih Bourbonov na Kostanjevici, koder počiva nevestina stara mati.

Zadnji čas je prinesel tudi razne nevesele pojave v notranji politiki. Revolucija dviga povsod svojo glavo. Na Portugalskem divja boj med republikanci in monarhisti, v

Belgiji so se zvezali liberalci in socialni demokrati, da bi strmoglavili katoličane in vpeljali brezversko šolo, kar se jim pa ni posrečilo. Na Ruskem pa je zopet padla žrtev sovražstva revolucionarjev. Ministrski predsednik Stolypin (ime prihaja od „sto lip“) je bil s carjem navzoč pri slavnostni predstavi v gledališču v Kijevu. Nenadoma počí strel, ki zadene ministrskega predsednika Stolypina. Stolypin je kmalu nato umrl. Večkrat je že bil prej v smrtni nevarnosti. Nihilisti so vrgli v njegovo vilo bombo, ki je hišo razrusila. Stolypinova hčerka je bila tedaj tako ranjena, da so ji morali odrezati obe nogi. S takimi sredstvi delujejo na Ruskem revolucionarji. Stolypinov naslednik je dosedanji finančni minister Vladimir Nikolajevič Kokovcev. (Gl. št. 11, str. 448.)

Tudi v Avstriji imamo težke boje. Socialna demokracija, ki ima v svojem programu razdor monarhije, porabi vsako priliko, da nahujša stan zoper stan. Podraženje živil ji je dalo povod, da hujska mestno in industrialno prebivalstvo proti kmetskemu. Veleindustrijski kapital ta boj rad vidi, in zato podpira v Avstriji velekapital socialno demokracijo ne le v svojem časopisju, ampak tudi z denarjem. Borzijanci in socialisti so šli pri zadnjih volitvah skupaj proti kmetu in obrtniku. To jim je tem laže, ker so voditelji velekapitala in socialne demokracije — Judje. Na Dunaju je socialna demokracija priredila krvave izgrede „proti draginji“. A niso napadali milijonarskih palač in borze, ampak pobijali so šipe na muzejih, razbijali ljudske šole, plenili in zažigali male prodajalne. Na stotine izgrednikov je bilo kaznovanih, judovski voditelji so se pa seveda o pravem času poskrili. Ko je voditelj socialne demokracije dr. Adler v zbornici ostro napadal sodnike, je pa štirikrat ustrelil z galerije socialni demokrat Njeguš na pravosodnega ministra dr. Hohenburgerja, ki ga pa ni zadel. Ena krogla je zadela v pult podpredsednika Pogačnika. — Odstopil je skupni vojni minister Schönau. Naslednik mu je Auffenberg, ki je bil dosedaj poveljnik v Sarajevu. V njegovem imenovanju se je izpustila beseda „skupni“ vojni minister. To je uspeh Mažarov, ki nečejo skupno armade. Kmalu nato je pa odstopil Gautschev kabinet, in grof Stürgkh je sestavil novo vlado, ki se ji pa še ni posrečilo dobiti večine v zbornici na svojo stran.

Etna je začel zopet silovito bruhati. Velike mase lave so se privalele v dolino. Mesto Katanijo pa je porušil silni potres.

Sodni dvor učencev je nekaj novega na pedagoškem polju. Na trgovski šoli v Middlesexu se vzgajajo učenci po načelu popolne avtonomije. Tudi disciplino morajo vzdrževati sami med seboj. Za prestopke se sestavi iz učencev samih porotno sodišče, ki sodi tovariša.

Vojska v Tripolisu se vleče brez pravega uspeha za Italijane. Iz nejasnih poročil bi se celo dalo sklepati, da se Italijanom prav slabo godi v Afriki. Mislili so, da bodo kar na mah zasedli celo deželo, a so se grozno ušтели. Vojska stane ogromne vsote, in veliko vprašanje je, ali se ne bo italijansko ljudstvo še bridko kesalo, da so se njegovi politiki tako lahkomišljeno in frivolno pregrešili nad mednarodnim pravom.

